

Στέρνα τα θεμέλια της Ορθοδοξίας στην Αλβανία - Η παρακαταθήκη του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Αλβανίας](#)

Γράφει η Μαρία Γιαχνάκη

Μετά την εισαγωγή του Αρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας **κ. Αναστασίου** στη ΜΕΘ του Ευαγγελισμού, οι συζητήσεις γύρω από το πρόσωπό του δεν περιορίστηκαν μόνο στο θέμα της υγείας του αλλά πολλοί έσπευσαν να τοποθετηθούν κυρίως στο θέμα της διαδοχής του, εστιάζοντας μάλιστα ίσως με διαφορετικό τρόπο, στο κατά πόσο ισχυρή διατηρεί την εκκλησία της Αλβανίας ο Αρχιεπίσκοπος. Αυτό δημιούργησε θα μπορούσε να πει κανείς μια παραφιλολογία και ανθελληνική ατμόσφαιρα με αφορμή την υγεία του Αρχιεπισκόπου.

Όμως η διεθνώς αναγνωρισμένη προσωπικότητα του Μακαριωτάτου, όπως όλοι τον γνωρίζουμε δε θα μπορούσε να είχε επιχειρήσει κάτι λιγότερο από αυτό που

έχτισε.

Προσλαμβάνοντας τις παραμέτρους της πρόκλησης στην αποστολή ανασυγκρότησης της **κατ' Αλβανίαν Ορθοδόξου Αυτοκεφάλου Εκκλησίας**, ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος κινήθηκε με αποφασιστικότητα και φροντίζοντας το όλο επιχείρημα να έχει στερεές βάσεις και θεμέλια.

Βασικές ιδιαιτερότητες που πρέπει να λάβει κανείς υπόψη είναι:

Οι ιστορικές συγκυρίες και οι επί δεκαετίες αθεϊστικοί διωγμοί οι οποίες είχαν επιφέρει τον πλήρη αφανισμό της Εκκλησίας και των δομών της.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας **επιβιώνει σε ένα περιβάλλον πολυθρησκευτικό** όπου το πλήρωμα της είναι μεν μειονότητα αλλά ουσιαστική και σημαντική.

Η σύνθεση του πληρώματος επίσης έχει τη δική του ποικιλία ως προς τις γλώσσες και την εθνική καταγωγή.

Επιπροσθέτως το όλο θαυμαστό έργο της ανασύστασης που διενεργήθηκε από τον Αρχιεπίσκοπο, συντελείται σε μια περίοδο ταραχών στα Βαλκάνια σε ένα περιβάλλον με εχθρικό κλίμα σε ότι αφορά στην Ορθοδοξία και με μια ιδιόμορφη καχυποψία σε ότι αφορά στον Ελληνισμό και τις σχέσεις της Αλβανίας με την Ελλάδα.

Με τούτα τα δεδομένα, η πορεία ανασυγκρότησης και το αποτέλεσμα μιας εμπεδωμένης Ορθοδοξίας και καλά θεμελιωμένης Ορθόδοξης Εκκλησίας όπως εν προκειμένω στην Αλβανία, καθίσταται ιστορικό γεγονός και πρόκειται να αποτελέσει πεδίο εκκλησιαστικής και ιστορικής έρευνας και μελέτης είχαν τονίσει πολλοί μελετητές από την αρχή της ανασύστασης.

Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι ενώ **όταν έφτασε το 1991 στην Αλβανία ο Αρχιεπίσκοπος, βρήκε μόλις δεκαπέντε υπερήλικες και ταλαιπωρημένους ιερείς**, με τολμηρές πρωτοβουλίες στην κατάρτιση και ειδικά στην προοπτική οικονομικής τους στήριξης, σήμερα η Εκκλησία στην Αλβανία έχει πλέον των 160 ντόπιων κληρικών.

Οι ίδιοι αποτελούν τη βάση στην οποία ανασυγκροτήθηκαν και λειτουργούν κανονικά οι περίπου πάνω από τετρακόσιες ενορίες.

Εκείνο όμως που δεν έχει επαρκώς επισημανθεί καθώς γίνονται αναφορές στο έργο αυτό της ανασυγκρότησης, αφορά στην κατά την τάξη και τις κανονικές διατάξεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας διοικητική δόμηση, επιλύοντας κατά πρώτο το ζήτημα της Ιεράς Συνόδου και εξ ίσου σημαντικό, την νομική κατοχύρωση ώστε να υπάρξει μέριμνα για την προοπτική ομαλή εξέλιξη της Εκκλησίας.

Πρόκειται γι' αυτό που ο ίδιος ο Αρχιεπίσκοπος έχει περιγράψει ως τις ρίζες του δέντρου κι αναφέρει χαρακτηριστικά:

«... Συνήθως, όταν γίνεται λόγος για την ανασυγκρότηση της Εκκλησίας της Αλβανίας, είναι φυσικό να ελκύουν την προσοχή το πνευματικό και το κοινωνικό έργο της. Εκτός, όμως, από τον κορμό, τα φύλλα και τους καρπούς ενός δέντρου, χρειάζονται πάντοτε και ρίζες. Στο οργανωτικό και νομικό έδαφος μία βασική τέτοια ρίζα είναι ο Καταστατικός Χάρτης, που αποτέλεσε ένα περίπλοκο πρόβλημα...

Το βασικό μειονέκτημα των παλαιών αυτών καταστατικών ήταν ότι διαμορφώθηκαν και επιβλήθηκαν από πολιτικά καθεστώτα άσχετα και, εν πολλοίς, εχθρικά προς την Ορθόδοξη Εκκλησία. Αυτά τα καταστατικά θέσπισαν εξαρτήσεις της Εκκλησίας απ' την Πολιτεία...

Τελικά, ύστερα από μακροχρόνιες διαβουλεύσεις, στις 4 Νοεμβρίου 2006 συνεκλήθη... μία ειδική Κληρικολαϊκή Συνέλευση... αποτελούμενη από 257 μέλη, μελέτησε και αποδέχτηκε ομόφωνα το Καταστατικό Χάρτη της Ορθοδόξου Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Αλβανίας...».

Έχει σημασία κι επειδή οι καιροί είναι πονηροί να αναφερθεί ότι τόσο στο πρώτο άρθρο όσο και σε επόμενα υπάρχουν διατυπώσεις της προνομιακής σχέσης της κατ' Αλβανίαν Εκκλησίας «... η οποία παραμένει αναποσπάστως ηνωμένη μετά του Οικουμενικού Πατριαρχείου και όλων των άλλων αδελφών Αυτοκεφάλων Ορθοδόξων Εκκλησιών...».

Δεν είναι λεπτομέρεια ότι πέραν των άλλων, ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος είναι εκείνος που κατέστησε εφικτή την επίσκεψη του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου σε μια μεγαλειώδη υποδοχή για τον Παναγιώτατο το 1999 την στιγμή που η καθεστωτική μοναδική εφημερίδα τότε του Κομμουνιστικού καθεστώτος υπό τον Πρόεδρο Ραμίζ Αλία «τον φιλοξενούσε» με το ολοσέλιδο δημοσίευμα υπό τον τίτλο: «Τα φαντάσματα του Φαναρίου επιστρέφουν»!!!

Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Αλβανίας, η οποία δεδομένου ότι σύμφωνα με τις καταστατικές προβλέψεις και αρμοδιότητες, έχει από 2016 εμπλουτιστεί με δύο ακόμη μητροπολιτικές περιφέρειες: Φίερι και Ελμπασάν, **έχει σήμερα εκτός του Αρχιεπισκόπου ακόμη 7 αρχιερείς μέλη της σε μόλις τρεις δεκαετίες.**

Εξ αυτών οι έξι είναι απόφοιτοι βασικού πτυχίου και μεταπτυχιακών σπουδών στις Θεολογικές Σχολές του ΕΚΠΑ και του Αριστοτελείου.

Όλοι τους ωστόσο μιλούν την Ελληνική ανεξαρτήτως καταγωγής.

Το τελευταίο στοιχείο έχει τη δική του σημασία καθώς αποδεικνύει σε μια ακόμη διάσταση, την κοπιώδη και με παραμέτρους, αγωνιώδη προσπάθεια του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου, ώστε υπερβαίνοντας δυσκολίες, εμπόδια και παρεμβολές ισχυρών κέντρων, να καλλιεργήσει κλίμα συνύπαρξης και αδελφικής συνεργασίας μεταξύ των δύο λαών και χωρών.

Εξάλλου ο ίδιος επιστήμονας και ακαδημαϊκός, δάσκαλος του βεληνεκούς που διεθνώς του αναγνωρίζεται, κλέος των Θεολογικών σπουδών και συγγραμμάτων, πυλώνας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ της οποίας είναι Ομότιμος Καθηγητής, στήριξε και στηρίζει πληθώρα νέων – πολλοί εξ αυτών διδάσκοντες πλέον – και πέραν των αρχιερέων, να ολοκληρώσουν τα πτυχία τους και εν συνεχεία μεταπτυχιακές και διδακτορικές εργασίες στην Ελλάδα για να εργαστούν διαιωνίζοντας το θησαυρό «πυρηνικής ισχύος» που η Ορθόδοξη Θεολογία των

Ελλήνων κατέχει και την οποία εκείνος μοναδικά προβάλλει και εξυπηρετεί...

Και τα Ιδρύματα διάχυσης και εξακτίνωσης του εκπαιδευτικού κυρίως και κοινωνικού έργου της Εκκλησίας - «**Πνοή Αγάπης**», «**Ευαγγελισμός**» κ.α. - έχουν νομική κατοχύρωση της εγκυρότητας και θεσμικής λειτουργίας, που μοναδικά ο Αναστάσιος θεραπεύει στις λεπτομέρειες.

Ουσιαστικής σημασίας, για όσους γνωρίζουν τα πράγματα, και επιρροής, είναι **η παρακαταθήκη αγάπης και ενότητας που με το θυσιαστικό του παράδειγμα προικίζει την Εκκλησία ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος.**

Δεν είναι λεπτομέρεια και ούτε συναισθηματική διαπίστωση.

Διότι όπως ειδικοί επί θεμάτων αναφέρουν, ο «*άνδρας κοσμεί και δοξάζει το θρόνο και όχι ο θρόνος τον κατέχοντα*».

Η κατ' Αλβανίαν Ορθόδοξη Εκκλησία είναι μικρή και ανέμπειρη προφανώς . Την στερέωσε και καλύπτει τις ατέλειες η πληθωρική προσωπικότητα του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου. Για όσους την αγαπούν και εκτιμούν αυτό που εκείνος δημιούργησε για την Ορθοδοξία οφείλουν να συνεχίσουν με αγαπητική διάθεση και κατανόηση να την στηρίζουν.

Αγάπη και ενότητα είναι κάτι που για τον Αναστάσιο δεν υπήρξαν απλές ευχές. Είναι η καθημερινότητά του όπως λένε όλοι του οι συνεργάτες.

Αγάπησε πληθωρικά και γι' αυτό αγαπάται αμοιβαία. Και επί 33 χρόνια με μοναδική κυριολεκτικά μέριμνα περιφρουρεί την ενότητα και την μετατρέπει σε ευλογημένη πραγματικότητα...

****Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Απογευματινή της Κυριακής στις 19/1/2025 και αναδημοσιεύεται σήμερα στο ore.gr με αφορμή τα ονομαστήρια του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας κ. Αναστασίου***